

Сливінська Тетяна, студентка групи МЕВМЕН-11

**СОЦІАЛЬНА ПРИРОДА ГРОШЕЙ У КОНТЕКСТІ
ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ**

Актуальною проблемою даного дослідження є роль грошей в соціальному житті, оскільки без повного розуміння природи грошей не можна побудувати ні грошову систему, ні ефективно її регулювати. **Мета:** дослідити природу грошей і показати своє бачення даної проблеми, оскільки вважаємо її актуальною у сучасних умовах економіки, яка зазнає постійних змін і перетворень. Для реалізації сформульованої мети передбачено виконання таких **завдань**: трактування суті грошей; розгляд основних концепцій походження грошей; переосмислення сутності і природи грошей у сучасних теоретичних аспектах.

Об'єктом дослідження є гроші, їх походження, сутність погляди різних науковців та економістів.

Предметом дослідження є соціальна природа грошей, їх еволюція, енергія, адже у статтях кращих економістів та філософів, що досліджували природу грошей, можна знайти докази на користь того, що гроші – це джерело формування та розвитку життєдіяльності людини, яке може себе виявляти у найрізноманітніших формах. Дослідженням даної теми займалися такі вчені як: А. Сміт, Дж. Мілль, Д. Рікардо, К.Маркс, М.Вебер, Г.Зіммель, К.Поланьї, Е.Гідденс та інші. У чому ж справжній сенс слова «гроші»? Це слово надто давнє для будь-якої існуючої прямої інформації, воно набагато старше, ніж нинішнє розуміння. Походження слова «гроші» складне будь-якою мовою. Англійське «money» перекликається з латинським словом «moneta» - так звали Римську богиню Юнону (лат. Juno Moneta), що попередила римлян про наближення землетрусу (лат. «moneo» - передвіщає). Біля храму Юнони на Капітолії в Римі знаходилися майстерні, де карбували металеві гроші. Саме тому їх називають монетами, а в англійській мові від цього титулу могла з'явитися загальна назва грошей - «money» [2, с.78]. Початкове значення слова вступає в силу, коли ми підкидаємо монету в пошуках поради у вирішенні питань. Можливо, «money» походить від франц. «monnaie» або «monnaie» - рада, у значенні «застереження богині». Проблемам грошей і грошового обігу присвячена величезна кількість наукових робіт. Серед економістів є певні суперечливості з усіх головних питань грошової теорії, такі як причини виникнення грошей, сутності грошей як економічного явища, складу і змісту виконуваних ними функцій. На нинішній час серед безлічі концепцій походження грошей найбільш помітними є раціоналістична та еволюційна. У межах цих концепцій застосовують принципово різні підходи до трактування походження грошей [3, с.62]. **Раціоналістична концепція** виходить з того, що гроші виникли як результат певної раціональної угоди між людьми, через необхідність виділення спеціального інструмента для обслуговування сфери товарного обігу і підвищення ефективності її функціонування. Конкретна грошова форма виникає тоді, коли люди усвідомлюють її необхідність і організаційно забезпечують її впровадження у господарський оборот. Прихильником цієї концепції був Арістотель. **Еволюційна концепція** підкреслює об'єктивний характер виникнення грошей, які виділяються із загальної товарної маси, оскільки вони найбільш придатні для виконання функціональної ролі грошового товару. Виділяється загальна маса окремих товарів, які і стають грошима в межах певної суспільної форми товарного виробництва й обігу. Прихильник еволюційної концепції - А.Сміт. Один із засновників сучасної економічної теорії, економіст, філософ-етик А. Сміт написав першу повноцінну книгу, де викладені загальні основи теорії виробництва й розподілу. У своїй праці «Дослідження про природу і причини багатства народів», опублікованій у 1776 році, він говорить про бажання обмінюватися речами як частину людської природи, і що гроші з'явилися, щоб зробити обмін ефективнішим, ніж бартер [10, с.24]. Найпростішою формою обміну з економічної точки зору є бартер. Бартер – безпосередній обмін одного товару на інший, чи однієї послуги на іншу. На цьому процес грошового розвитку не закінчився. Вивчаючи гроші як економічну категорію, важливо визначити сутність грошей. Сутність завжди виступає як внутрішній зміст явищ, прихований від безпосереднього сприйняття. Теоретично визначити головне, основне, визначальне в

грошах та прихований в них зміст, їхню природу й дасть змогу досягнути сутності і роль грошей. Гроші як суспільні відносини. Економісти, які за радянських часів активно вивчали спадщину К. Маркса, найчастіше визначають гроші через суспільні відносини. На думку Л. Харріса, сама фундаментальна особливість грошей полягає в тому, що вони є суспільним феноменом. Отже, гроші є інструментом економічних відносин у суспільстві й засобом розподілу матеріальних ресурсів [8, с.184]. Скасувати чи змінити гроші угодою між людьми чи то рішенням держави неможливо, поки їх використовують суспільні відносини [7, с.42]. Гроші - єдиний товар, який виступає як безпосереднє втілення абстрактної праці незалежно від професійної приналежності [7, с.45].

Висновок. Отже, історія нам доводить, що гроші – це не просто засіб для придбання різних речей, а також це інструмент правосуддя, за допомогою якого ми відшкодовуємо збитки, завдані іншим, та навіть фундамент подружнього чи сімейного життя. Можна сказати, що гроші – єдине, що пронизує всі сторони людського життя і є основним елементом сучасної культури.

Література

1. Говорушко Т. Сучасні теоретичні аспекти переосмислення походження та сутності грошей / Т. А. Говорушко, І. П. Ситник // *Економіка АПК*. – 2012. – № 10. – С. 77-80.
2. Гончарук Т. Філософія грошей: гуманітарний вимір в економіці: [Про науково-практичний семінар 23 листопада в ТНЕУ] [Текст] / Т. Гончарук // *Університетська думка*. – 2007. – №12-13. – С. 10.
3. Ільїн В. Еволюція грошей: від засобу обміну – до загальної міри цінностей / В. Ільїн // *Вісник Національного банку України*. – 2011. – №4. – С. 60-64.
4. Ксенжсек О. Гроші – це енергія, неортодоксальна концепція природи грошей / Октавіан Ксенжсек // *Світогляд*. – 2009. – №6. – С. 44-54.
5. Литвицький В. У чому сила грошей? / В. Литвицький // *День*. – 2008. – 28 травня. – №92. – С. 5.
6. Меденіс К. Правила використання грошей в нашому житті / К. Меденіс // *Фінансовий ринок України*. – 2011. – № 3. – С. 34-36.
7. Рябініна Л. Сутнісні особливості сучасних грошей та їх функцій / Л. Рябініна // *Економіка України*. – 2011. – №6. – С. 40-49.
8. Серіков А. Сутність грошей: нетрадиційний погляд / А. В. Серіков, Г. В. Криворучко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2008. – №9. – С. 184-189.
9. Самуельсон П. Економіка. Підручник / П. Самуельсон. – Л.: Світ, 1993. – 495 с.
10. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А.Смит. – М.: ЕКСМО, 2007. – 960 с.
11. Скринник З. У грошей своя філософія / З. Скринник // *Вісник Національного банку України*. – 2005. – №10. – С.44-47.
12. Харрис Л. Денежная теория: Пер. с англ. / Общ. ред. и вступ ст. В.М Усоскина. – М.: Прогресс, 1990. -750с.
13. Гончарук Т.В., Шумка М.Л. Гроші та християнин: Євангельський контекст/Тетяна Вікторіна Гончарук, Михайлина Леонівна Шумка//*Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей: Матеріали V Міжнародних філософсько-економічних читань (28-29 травня 2012 року, Львів) /Редколегія.Відп. секретар З.В.Скринник*. – Львів, 2012. – 617 с.. – С.372-382.
14. Гончарук Т. Шумка М. Рефлексія феномену грошей/ Тетяна Гончарук Михайлина, Шумка, //*Матеріали Міжнародних філософсько-економічних читань 20-21 травня 2009 року, Львів*. – С. 112-117.
15. Томахів В. Гроші як чинник глобалізації [Електронний ресурс] /Володимир Томахів //Мандрівець. – 2008. №4. – С.67-71.